

Αποκριάτικα έθιμα

9^ο Μηπιαγωγείο Ελευθερίου – Κορδελλίου,
Τμήμα 1

Μάρτιος 2019

Λάτσκα

Την τελευταία Κυριακή της Αποκρίας, πριν την Καθαρή Δευτέρα, ο μπαμπάς της οικογένειας συγκεντρώνει τα παιδιά γύρω από το χαμηλό τραπέζι, τον σοφρά. Έδενε στον γλάστη ένα κομμάτι σπάγκο και στην άλλη άκρη έδενε ένα κομμάτι άσπρο αποκριάτικο χαλβά. Τα παιδιά έβαζαν τα χέρια πίσω από την γλάτη τους και προσπαθούσαν με το στόμα να πιάσουν το κομμάτι του χαλβά.

Όταν το κατάφερναν, ο μπαμπάς προσπαθούσε να ακουμπήσει με τον χαλβά το πρόσωπό τους, λέγοντας πως έτσι θα προστατευθούν από τα κουνούπια το καλοκαίρι, που εκείνα τα χρόνια ήταν περισσότερα.

Το ίδιο έθιμο άλλες φορές γινόταν με φρεσκοκαθαρισμένο αυγό.

*(Έθιμο από το Βαλτοτόπι Σερρών –
Μαρτυρίες από τον κο Νίκο Μότσικα, παππού
της Μαρίας Παπαδοπούλου)*

Η εικόνα ανακτήθηκε από τον ιστότοπο: <https://www.neabraziliana.gr/epoxiaka-proionta-xristougenna-pasxa-apokries-kalokairi/785-xalvadakia-apokriatika-tetragwna.html>

Συχωρεμένα

Την τελευταία Κυριακή της Αποκρίας πριν την Καθαρή Δευτέρα συνηθίζεται ακόμη και στις μέρες να επισκέπτονται οι μικρότεροι τους μεγαλύτερους συγγενείς τους π.χ. τα παιδιά τον μπαμπά, τον παππού, τον νονό ή/και τον κουμπάρο τους. Σύμφωνα με την ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία μετά τις Αποκριές ξεκινά περίοδος νηστείας. Για να είναι αγαπημένοι και φιλιωμένοι με τους δικούς τους ζητούσαν συγνώμη για συμπεριφορές τους, που ίσως ενόχλησαν τους άλλους.

Οι επισκέπτες πήγαιναν με πορτοκάλια στα χέρια. Έβαζαν το πορτοκάλι στο κάτω μέρος της παλάμης αυτού που επισκέπτονταν και στη συνέχεια του φιλούσαν το χέρι, λέγοντας τη λέξη «Συχωρεμένα».

«Συχωρεμένα» απαντούσε και ο οικοδεσπότης.
*(Έθιμο από το Βαλτοτόπι Σερρών – Μαρτυρίες από τον
κο Νίκο Μότσικα, παππού της Μαρίας Παπαδοπούλου)*

Οι εικόνες ανακτήθηκαν από τους ιστότοπους:
<https://antexoume.wordpress.com/>, <https://peopleandideas.gr/2017/08/14/the-orange/>

Καλόγερος

Τη Δευτέρα της Τυρινής οι κάτοικοι του χωριού ντύνουν κάποιον «Καλόγερο» με τσουβάλια, προβιές και κουδούνια.

Κουβαλάει πίσω του ένα κάρο. Τον καλόγερο ακολουθεί μια ομάδα, όπως η νύφη, η μπάμπω κλπ.

Κάποιοι παίζουν μουσική με λύρα και νταούλια και ο καλόγερος χορεύει, χοροπηδά και χτυπά τα κουδούνια του. Ανοίγουν όλες τις βρύσες του χωριού να τρέχουν και οι δρόμοι γεμίζουν νερά, που γίνονται λάσπες. Χορεύοντας πηγαίνουν σε όλα τα σπίτια του χωριού. Στο τέλος στην γηατεία του χωριού αναπαριστούν τη σπορά. Σιγά – σιγά αρχίζουν να μουντζουρώνονται μεταξύ τους με τις λάσπες και όταν στο τέλος της ημέρας τελειώσει το γλέντι, είναι όλοι μουντζουρωμένοι. Το έθιμο πραγματοποιείται με σκοπό να φέρει «μπερεκέτια» στους κατοίκους του χωριού, δηλαδή να έχουν καλή σοδειά στα χωράφια τους.

(Έθιμο από την Αγία Ελένη Σερρών –

Μαρτυρίες από την κα Κρυσταλλία και τον κο Νίκο Μότσικα, γιαγιά και παππού της Μαρίας Παπαδοπούλου)

Η εικόνα ανακτήθηκε από τον ιστότοπο: <http://www.pontos-news.gr/article/189884/o-kalogeros-ena-polysimanto-thrakiko-ethimo>

Γαϊτανάκι

Ένα από τα πιο γνωστά έθιμα της Αποκριάς είναι το «γαϊτανάκι». Είναι ένα χορευτικό παιχνίδι, στο οποίο τα καρναβάλια κινούνται γύρω από ένα ψηλό κοντάρι, κρατώντας 12 πολύχρωμες κορδέλες που είναι δεμένες στην κορυφή του, γλέκοντας μ' αυτό τον τρόπο το γαϊτανάκι.

Δηλαδή δημιουργούν χρωματιστούς συνδυασμούς με τον ίδιο τρόπο που παλιά οι γυναίκες έπλεκαν τα γαϊτάνια και στόλιζαν τις παραδοσιακές φορεσιές.

Όταν οι κορδέλες έχουν όλες τυλιχτεί και οι χορευτές χορεύουν όλο και πιο κοντά στο κοντάρι, αντιστρέφεται η φορά του χορού και τα αφού τα γαϊτάνια ξετυλιχτούν ο χορός τελειώνει.

Χρειάζονται δεκατρία άτομα, ο ένας κρατά το κοντάρι και οι υπόλοιποι 12 από μια κορδέλα. Λέγεται ότι οι κορδέλες συμβολίζουν τις ζεστές ακτίνες του ήλιου και οι χορευτές τους 12 μήνες του χρόνου. Έτσι, γλέκοντας τις χρωματιστές κορδέλες μια φορά προς τα μέσα, μια προς τα έξω, ο αέναος κύκλος του χρόνου αλλά και της ζωής εναλλάσσονται συνεχώς.

Οι πληροφορίες και η εικόνα ανακτήθηκαν από τους ιστότοπους:
<http://androniki.eu/%CE%B3%CE%B1%CF%8A%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CE%BA%CE%B9/>
και http://old.serres.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=128

Επιθέσιον μηές:

http://old.serres.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=128